

UKREPI IN PREDPISI

Uskladitev razpoložljivih sredstev in planiranega obsega investicij

Udeležba okrajev in gospodarskih organizacij pri financiranju investicij iz splošnega investicijskega sklada

Uskladitev razpoložljivih sredstev in planiranega obsega investicij je regulirana z odločbo zveznega izvršnega sveta, ki določa nekatera načela, na katerih temelji ta uskladitev. Med drugim je govora o ustavitvi finansiranja določenih objektov, mobilizaciji sredstev investicijskih skladov okrajev in občin ter gospodarskih organizacij za dokončanje objektov, ki so določeni z zveznim družbenim planom, in o spremembi strukture investicij po določenih smernicah investicijske politike.

Po teh načelih bo Narodna banka ustavila financiranje iz sredstev splošnega investicijskega sklada vseh objektov, za katere računajo z nakupom opreme iz uvoza, če niso investitorji zagotovili nakupa te opreme.

Odločba razen tega določa, da gospodarske organizacije, katerih objekti se financirajo iz splošnega investicijskega sklada, pa so delno že v obratovanju, dolžne sodelovati v nadaljnjem financiranju investicijske graditve nedokončanih objektov. Njihova udeležba je odmerjena z višino sredstev, s katerimi razpolagajo. Gospodarske organizacije v industriji lahko porabijo 50% amortizacijskih sredstev, ki jih smejo potrošiti v letu 1956, in 50 odstotkov zneska sredstev za samostojno razpolaganje kot svoj delež pri financiranju graditve nedokončanih objektov.

Rudarske gospodarske organizacije sodelujejo pri financiranju investicijske graditve svojih nedokončanih objektov s 30 odstotki svobodnih amortizacijskih sredstev in s 50 odstotki sredstev za samostojno razpolaganje.

Sredstva gospodarske organizacije ne morejo v tem primeru pre-

segati zneska letošnje postavke, ki je določena iz sredstev splošnega investicijskega sklada. Pri določevju sredstev, s katerimi gospodarske organizacije sodelujejo pri financiranju investicijskih objektov, bodo uporabljene določbe zveznega družbenega plana o tistem delu amortizacijskih sredstev, ki je svoboden za uporabo v letošnjem letu. Kar se tiče sredstev za samostojno razpolaganje, pridejo v poštev samo tista sredstva, s katerimi so gospodarske organizacije razpolagale lani, pa jih niso mogle porabiti. Sredstva, ki jih gospodarske organizacije realizirajo letos za sklad za samostojno razpolaganje, ne morejo izkoristiti za financiranje investicijskih objektov.

Ta odlok je določil, da razen gospodarskih organizacij sodelujejo pri financiranju tudi okrajji, na katerih ozemlju so objekti, ki se financirajo iz sredstev splošnega investicijskega sklada s 50 odstotki sredstev okrajnega družbenega investicijskega sklada. Tudi ta sredstva ne morejo presegati zneska, ki je za letos določen iz splošnega investicijskega sklada. Okrajji vplačujejo svoj delež kot posojila investitorjem, katerih anuitete slednji vračajo okrajnemu investicijskemu skladu. Iz sredstev okrajnega investicijskega sklada, ki pridejo v poštev za izločitev za sodelovanje okraja pri financiranju ustrežajočih objektov, se predhodno izločijo morebitne dotacije in obveznosti do splošnega investicijskega sklada.

Znesek, ki je v splošnem investicijskem skladu letos določen za investiranje v ustrežajoči objekt, se zmanjša za tisti del sredstev, s katerim okrajji ali gospodarske organizacije sodelujejo pri financiranju objekta.

Glede strukture investicij odreja ta odločba, da ni mogoče sredstev okrajnih investicijskih skladov, ki so z zveznim družbenim planom določena za investicije v kmetijstvu, izločiti za financiranje investicijske graditve na ozemlju okraja na osnovi te odločbe, temveč da se morajo potrošiti za financiranje investicij v kmetijstvu.

Z istim odlokom je določeno, da se povečajo štipendije za slepe študente in dižake v mesajah, ki jih postavljajo specifične potrebe slepih študentov. Ker so cene učbenikov in šolskega materiala za slepe splošno znatno višje od cen ustrežajočega materiala za normalne potrebe, je določeno, da se lahko zneski študentskega šolstva in slepih študentov izjemoma določijo v višini do 10.000 dinarjev v poslednjih dveh letih študija pa do 12.000 din. Štipendije za znanstveno in strokovno izpopolnjevanje slepih študentov se lahko povečajo do zneska 14.000 din, slepih dijakov strokovnih, srednjih umetniških šol in višjih razredov gimnazije pa do 9.000 din.

Na svoji zadnji seji je zvezni izvršni svet sprejel odlok, ki določa znesek štipendij za dižake srednjih in srednjih strokovnih šol. Ta znesek se lahko giblje do višine 5.000 din namesto do dosedanjih 4.000 din. Ta sprememba, ki omogoča, da se povečajo omejene štipendije, naj zagotovi reden dotok dijakov v srednje strokovne šole. Ta dotok je bil ogrožen zaradi stroškov internatskega vzdrževanja, ki so precej presegali zneske dosedanjih štipendij. Pričakujejo, da bo zvišanje štipendij v znesku do 1000 dinarjev nad dosedanjimi prejemki dijakov srednjih strokovnih šol izpolnjen učinek, ki ga imajo na povečanje vpisa v te šole.

OMEJITEV UPORABLJANJA SREDSTEV INVESTICIJSKIH SKLADOV

Izhajajoč iz obsega in strukture investicij, ki so za leto 1956 določene z zveznim družbenim planom, je zvezni izvršni svet sprejel predpise o omejitvi uporabljanja sredstev, ki so namenjena za investicije.

Z odlokom o omejitvi trošenja in uporabi sredstev teh skladov so regulirana tri osnovna vprašanja, kar naj zagotovi izkoriščanje teh sredstev v razpoložljivim blagovnim skladu, ki so planirani za investicijsko graditve. Ta vprašanja se nanašajo na obseg omejitve, na vseobsežnost dohodkov skladov in na vrstni red uporabe pri trošenju in izkoriščanju.

Glede omejitve obsega velja, da ni mogoče sredstev družbenih investicijskih skladov okrajev in občin in sredstev za samostojno raz-

polaganje gospodarskih organizacij porabiti letos v celoti. Omejitev se nanaša na 20 odstotkov zneska realiziranih dohodkov sredstev teh skladov, medtem ko ni mogoče sredstva iz skladov za pospeševanje gozdarstva, izkoristiti v znesku 12 odstotkov ustvarjenih dohodkov.

Narodna banka bo razen tega zmanjšala za 12 odstotkov zneske sredstev, ki so določeni za splošnem investicijskem skladu za financiranje investicijskih objektov industrije, rudarstva in pomorskega prometa v letu 1956, če graditev teh objektov ne bo letos popolnoma končana.

Kar se tiče vseobsežnosti teh sredstev, je z odlokom določeno, da se šote kot dohodek družbenih investicijskih skladov, na katere se

nanašajo omejitve, ki so določene s tem odlokom, razen rednih dohodkov tudi zneski plačani v letu 1956, ki izvirajo iz neplačanih dohodkov v prejšnjih letih. Pri skladih za pospeševanje gozdarstva se omejuje uporaba sredstev, ki so bila prenešana iz leta 1955, in sredstev, ki se oblikujejo letos.

Investicijska sredstva gospodarskih organizacij so omejena pri uporabljanju po tem odloku samo glede tistega dela, ki je sestavljen iz sredstev za samostojno razpolaganje in razporejen v sklade po skupnem računu za leto 1955 ali prejšnjem letu.

Omejitev uporabljanja sredstev se ne nanaša na tisti del sredstev za samostojno razpolaganje, ki so ga gospodarske organizacije namensko vplačale za delavske pla-

Kombajn pri delu v Pančevskem Ritu. Take stroje izdeluje tovarna »Zmaja«

Regres za kombajne, ki jih izdeluje tovarna »Zmaja«

Tovarna kmetijskih strojev v Zemunu »Zmaja« je že lani odkupila licenco za izdelovanje kombajnov angleške tvrdke »Mase Harrys«. Ko je končala priprave, je tovarna začela montirati kombajne iz delov, ki jih za sedaj uvaža. Že prihodnje leto bo tovarna izdelovala večidel sestavnih delov, kasneje pa vse, tako da bo kombajn tovarne »Zmaja« izdelek izključno domače industrije.

Prvi kombajni so bili že montirani in jih prodajajo. Računajo, da bodo letos v delavnicah »Zmaja« izdelali 109 kombajnov za žito s stiskalnic za slamo in da bo večina izdelanih kombajnov že letos sodelovala v žetvi.

Cena izdelanih kombajnov se giblje za štiri različne tipe med 3 do 6 milijonov dinarjev, pač po velikosti stroja. Ker obsega po dosedanjih predpisih regulirani regres za industrijske izdelke za kmetijstvo z odločbo o dajanju nadomestila pri prodaji opreme in rezervnih delov za potrebe kmetijstva vse kmetijske stroje, je zvezni izvršni svet sklenil, da se tudi za kombajne, ki jih proizvaja tovarna »Zmaja«, izplačuje regres kakor tudi za druge kmetijske stroje. Regres za kombajne bo tako znašal 50% prodajne tovarniške cene, kar bo zainteresiranim kmetijskim proizvajalcem omogočilo, da razpolagajo že v letošnji žetvi s stroji, za katere je dokazano, da so bolj ekonomični kakor kombinirani žetveni stroji.

Olajšave počitniškim domovom družbenih organizacij

Na zadnji seji zveznega izvršnega sveta je bil sprejet sklep, ki olajšuje oslovanje počitniških domov in okrevališč družbenih organizacij. Olajšave so v tem, ker so po tej odločbi objekti, ki priadajo družbenim organizacijam ali predstavljajo po svojem poslovanju okrevališče ali po-

čitniški dom za člane društvene organizacije, oproščeni dolžnosti plačevanja obresti na osnovna sredstva. Razen tega tem objektom ni treba ustvarjati dobička, določeni znesek amortizacije pa plačajo samo po odločbi ljudskega odbora kraja, v katerem je počitniški dom.

Če. To pomeni, da je mogoče ta sredstva med letom uporabljati v celotnem znesku.

Omejitev trošenja sredstev se prav tako ne nanaša na neporabljeni del sredstev, ki so bila lani izločena zaradi pozitivne depozitov za zagotovitev plačila investicijskih del. Omejitev trošenja ne zajema niti tistega dela sredstev investicijskih skladov okrajev in občin, ki izvirajo iz dotacij splošnega investicijskega sklada ali investicijskega sklada republike. To zato, ker niso določeni depoziti več v sestavi sredstev skladov, temveč so bili kot posojila izročeni investitorjem za določenimi smotri, za katere jih bodo potrošili.

Glede vrstnega reda uporabe že ustvarjenih sredstev je odredena določena prednost po času. Sredstva, ki jih je mogoče uporabiti se bodo potrošila predvsem in pred izplačilom drugih obveznosti: za izplačilo obveznosti do splošnega investicijskega sklada; za izplačilo obveznosti po določbah odloka o uskladitvi obsega investicij v letu 1956 z razpoložljivimi sredstvi splošnega investicijskega sklada; za poravnava obveznosti do republiškega sklada in do investicijskih skladov avtonomnih enot.

Po obravnavi obveznosti po tem vrstnem redu je mogoče uporabiti sredstva okrajnih investicijskih skladov za namene in način, ki je določen z uredbo o družbenih investicijskih skladih.